

Norsk Folkehjelp

SAMFUNNSPOLITISK FAGOMRÅDE

Beretning 2019 – 2023

FORORD

Norsk Folkehjelps Landsmøtet i 2019 vedtok at det skulle settes ned et samfunnspolitisk utvalg for å koordinere organisasjonens samfunnspolitiske aktivitet. Det første sentrale samfunnspolitiske utvalget (SPU) startet arbeidet i en periode preget av store, uventede hendelser der hele organisasjonen måtte omstille seg og organisere aktiviteten på en annen måte.

Da Norge stengte ned mars 2020 ble det en bråstopp i lagene sine planlagte aktiviteter. Samtidig, Norsk Folkehjelp er en beredskapsorganisasjon og flere lag fant måter å gjennomføre aktiviteter på på en trygg måte. Gjennom blant annet digitale løsninger og utendørsaktiviteter bidro Norsk Folkehjelps samfunnspolitiske lag til trygghet i nærmiljøet som har forebygget ensomhet og ekskludering i en krevende tid.

Siste del av perioden har endt med økt aktivitet i lagene for å sørge for at flykninger som kommer til Norge blir tatt godt imot og inkluderes i nærmiljøet. Norsk Folkehjelp viser at vi er en viktig del av samfunnsberedskapen innenfor alle fagområder.

Norsk Folkehjelps nye antirasismesatsing er utviklet i perioden og representerer et godt utgangspunkt for å jobbe for mangfold og for å forebygge rasisme og diskriminering.

I en tid hvor krisene hjemme har stått i kø har det vært ekstra viktig å være en organisasjon som minner om andre kriser i verden. I løpet av perioden er det derfor etablert et Palestinautvalg som koordinerer lagenes engasjement. Utvalget er godt i gang og jeg ser fram til det videre arbeidet.

I 2022 opplevde Norge en enorm mobilisering i forbindelse med Russlands krig mot Ukraina. Norsk Folkehjelp opplevde stor pågang fra folk som ønsker å engasjere seg. Det er gjort en solid innsats for å sikre at nye medlemmer blitt ivaretatt og at aktivitetene gjennomføres trygt. Vi har fått mange nye medlemmer og det er etablert flere nye lag.

I dag har 39 av våre lokallag aktiviteter innenfor det samfunnspolitiske fagområdet. Bærebjelken i Norsk Folkehjelps samfunnspolitiske arbeid er engasjementet som medlemmer og lokale lag legger ned hver dag, hver uke, hele året. Den samfunnspolitiske aktiviteten spenner vidt – men har som fellesnevner at vi driver med solidaritet- ikke veldedighet. Lokalt handler dette om å inkludere folk i nærmiljøet, kjempe for en human flyktningpolitikk, eller solidaritet med folk i deres kamp for rettferdighet i andre land.

En naturlig nær alliert og viktig samarbeidspartner i det samfunnspolitiske arbeidet er fagbevegelsen, og vi opplever sterk støtte og tett samarbeid både lokalt og nasjonalt om mangfold og inkludering, bekjempelse av rasisme og diskriminering og innenfor internasjonal solidaritet. Dette ønsker vi å bygge videre på i årene som kommer.

Jeg vil takke alle medlemmer, samarbeidspartnere og lag for en solid innsats i landsmøteperioden, og ønsker spesielt velkommen til alle nye medlemmer i Norsk Folkehjelp!

Sentralt samfunnspolitisk utvalg (SPU)

Samfunnspolitisk fagområde har som formål å bidra til en rettferdig fordeling av makt og ressurser, internasjonal solidaritet, et inkluderende samfunn og lokalt samfunnsengasjement. Utvalget skal være et bindeledd mellom samfunnspolitiske lokallag i Norsk Folkehjelp og bidra til møteplasser for erfaringsutveksling og muligheter for felles aktivitet.

Følgende ble valgt inn i det aller første SPU: Jorge A. Dahl (leder), Ingrid Aspelund (nestleder), Ziad Altaha (medlem), Nina Gulzari (medlem), Thea Katrin Mjelstad (medlem) og Rahil Al-Daraji (vara). Endring ble gjort da Thea Kartin ble ansatt, og Rahil gikk fra vara til fast medlem i utvalget. Leder av solidaritetsungdom tiltrer utvalget. Det har i perioden vært Thea T. Lysvik og Ammal M. Haj. Utvalgets leder sitter også i sentralstyret.

Utvalget ble raskt vant med digitale møter under pandemien. I perioden har det kun vært avholdt tre fysiske møter, mens resten har vært digitale. I løpet av perioden har det vært avholdt 30 utvalgsmøter og behandlet 228 saker (pr. 17.02.23). Noen av de prioriterte sakene for utvalget har vært utvikling av kurs i psykososial førstehjelp, retningslinjer og behandling av søknader samfunnspolitisk tilskuddsordning, antirasismesatsningen, retningslinjer for internasjonal aktivitet i lagene, planlegging og gjennomføring av samfunnspolitisk fagkonferanse, merkedager og etableringen av et Palestinanettverk i Norsk Folkehjelp.

Nina Gulzari, Jorge Alex Dahl, Ingrid Aspelund, Rahil Al-Daraji og Ziad Altaha. Foto: Norsk Folkehjelp

Samfunnspolitisk tilskuddsordning

Tilskuddsordningen skal bidra til en rettferdig fordeling av makt og ressurser, internasjonal solidaritet, et inkluderende samfunn og lokalt samfunnsengasjement. Gjennom praktisk innsats i lokallagene skal ordningen bidra til at flyktninger og andre utsatte grupper blir inkludert i samfunnet. Kampen mot rasisme og diskriminering og engasjement for internasjonal solidaritet og et mer inkluderende samfunn er prioriterte områder.

Tilskuddsordningen forvaltes av SPU. I perioden har utvalget utarbeidet retningslinjer for tilskuddsordningen. Utvalget utviklet egne utlysninger av midler i forbindelse med pandemien og krigen mot Ukraina. Utvalget har bevilget 1,85 millioner kroner til samfunnspolitisk aktivitet i perioden. Det er gitt støtte til en bredde av ulike aktiviteter, for eksempel inkluderingsaktiviteter for innvandrerkvinner i regi av NF Sør-Tromsøya, etablering av «kor for alle», et inkluderingsprosjekt i regi av NF Bodø, etablering av internasjonal kafe i regi av NF Rauma og Vestnes, Kvinner Kan nettverk på Askøy, og språkkafe, Id-feiring, turer og aktiviteter for inkludering av flyktninger en rekke steder. I tillegg er det gitt støtte til antirasismeprojektet som er beskrevet senere i rapporten.

Bilde fra Samfunnspolitisk fagkonferanse 2022 på Sørmarka kurs og konferansesenter. Bolk - Antirasisme. Foto: Norsk Folkehjelp

Fagkonferanse

Gjennom perioden har vi erfart stadig økt deltakelse på den årlige samfunnspolitiske fagkonferansen med opptil 120 deltakere. Under pandemien ble konferansen gjennomført digitalt. I 2022 ble programmet for fagkonferansen endret rett før gjennomføring grunnet Russlands krig mot Ukraina.

Konferansen er en viktig møteplass for lag både som en skoleringsarena, men også for å sikre god kontakt mellom lag og mellom lag og SPU. Vi har hatt gjester fra Norsk Folkehjelps programmer i Libanon (2020) og Palestina (2021). Det er alltid godt mottatt når medlemmer og lokallag får møte partnere ute, så dette håper vi kan videreføres. Det har i perioden blitt avholdt to representantskapsmøter, som begge er lagt i forbindelse med fagkonferansen.

Digitale møteplasser

I tillegg til konferansene har SPU i perioden arrangert en rekke nettmøter for lokallag og medlemmer. I 2020 ble det startet en nettmøte-rekke om Norsk Folkehjelps internasjonale arbeid for å øke nærheten mellom det som skjer ute og hjemme. Temaer har blant annet vært kvinnelige mineryddere, covid 19 i Sør-Afrika, atomvåpenforbundet, orkanene i mellom-Amerika, Palestina. Det er også gjennomført digitale møteplasser for å sette fokus på en human flyktningpolitikk, for eksempel Reell rett til familiegjenforening (2021), arrangementer på flyktningdagen 20. juni, og evakuer barnefamilier fra Moria (2020).

Da Norge stengte ned under pandemien fikk vi god erfaring med bruk av digitale verktøy. Vi opplevde gode erfaringer og mobilisering. Digitale møteplasser er erfaringer vi ønsker å ta med videre som et godt supplement til fysiske samlinger og arrangementer.

Politikk

SPU har i perioden jobbet med å forme sin rolle som bidragsyter og leverandør av organisasjonens politiske budskap og utvikling av politikk innen det samfunnspolitiske feltet. Det har vært god dialog mellom utvalget og administrasjonen, hvor både informasjon og diskusjon rundt politiske prioriteringer og budskap har vært en del av programmet når utvalget møtes. Et eksempel er valg av tema på samfunnspolitiske fagkonferanser med en tydelig politisk profil innen blant annet antirasisme, Palestina og Ukraina.

Lokallagene har brukt erfaringene fra sine møter med mennesker i sårbare situasjoner til å fremme politiske krav. Eksempelvis har Norsk Folkehjelp Sunnhordland (NFS) arrangert en markering for like rettigheter til gratis offentlig transport for alle flyktninger.

Leksehjelp

Samfunnsberedskap i kriser: Pandemi og krig

Norsk Folkehjelp er en beredskapsorganisasjon og en viktig del av samfunnsberedskapen er lagenes innsats for å ta imot og inkludere flyktninger i sine lokalmiljø, og bidra til å motvirke ensomhet i kriser, som for eksempel under pandemien. Denne dimensjonen av arbeidet har blitt spesielt framtrædende under pandemien og i 2022 da rekordmange flyktninger kom til Norge for å beskyttelse.

I forbindelse med pandemien så lagene viktigheten av å fortsette med møteplasser i en tid hvor mange falt utenfor, mistet språktrening og nettverk og kjente på ekstra ensomhet. Planlagte fysiske aktiviteter ble omorganisert til digitale alternativer, eller aktiviteter som kunne arrangeres utendørs. Språkkafe ble til språktur, samtalegrupper og leksehjelp ble gjennomført digitalt. SPU sørget for tilskudd til disse aktivitetene, informasjon og dialogmøter mellom lokallagene.

Norsk Folkehjelps medlemmer stilte opp på kort tid da akuttmottaket på Gardermoen skulle settes i stand. Mottaket har per februar 2023 tatt imot 3200 fordrevne fra Ukraina, mange barn. I tillegg har lokallagene mobilisert for å stille opp lokalt slik at flyktninger blir møtt trygt og inkludert i nærmiljøet. Også her organiserte utvalget dialogmøter, og sørget for informasjonsspredning og eget tilskudd til dette formålet.

Lokallagene har tilpasset sin aktivitet for å inkludere flyktninger med spåkkafeer, temakvelder og arrangementer. Det har også blitt opprettet nye aktiviteter grunnet økende ankomst av flyktninger fra Ukraina – for eksempel på Gardermoen – der det gjennomføres aktiviteter for beboere på mottaket hver uke.

Synlighet og lokallag

Sommeren og høsten 2022 ble Norsk Folkehjelps synlighetskampanje for samfunnspolitiske lag gjennomført for første gang. Kampanjen sammenfalt med Ukrainakrisen og lag over hele landet opplevde en stor pågang fra folk som ønsket å engasjere seg frivillig. For å møte alle nye medlemmer som meldte seg til tjeneste ble det gjennomført digitale dialogmøter med lokale lag for å sikre støtte til lagene, og for at lagene kunne utveksle erfaringer. Det ble også arrangert nettmøter for nye medlemmer, samt fysiske velkomstmøter i Oslo og Bergen. Flere lag har fått nye engasjerte aktive medlemmer etter dette.

Den voldsomme mobiliseringen i befolkningen, den økende tilstrømningen av medlemmer avdekket behovet for å ha gode rutiner og at lagene har mulighet til å rekruttere medlemmene direkte i aktivitet. SPU har jobbet for å være viktige støttespillere for lagene i dette.

Når det gjelder synlighet og engasjement innen tema flyktningpolitikk, har det vært arrangementer opp mot FNs Flyktningdag 20. Juni. I 2021 var tema enklere tilgangen til familiegjenforening for flyktninger og i 2022 forskjellsbehandling av flyktninger. Leder av utvalget har kommet med flere uttalelser for å synliggjøre mangler i det norske systemet, som «Stopp utkastelse av Mustafa» og kronikken «Rasisme er en del av samfunnet».

Utvalget har vært opptatt av å mobilisere og sikre god informasjon til lokallag når det har oppstått kriser, som f.eks Gaza, Ukraina, Syria.

Et meget hyggelig resultat av rekruttering, systematisk arbeid for lokallagsoppstart og økt mobilisering i befolkningen er opprettelsen av 4 nye lokallag i perioden. Vi gratulerer og ønsker velkommen til: NF Svalbard, NF Voss, NF Rauma og Vestnes og NF Namsos.

Hva kan vi gjøre for flyktningene fra Ukraina?

– Folk på flukt, uansett hvor de kommer fra, som har rømt fra krig og konflikt trenger det meste. Vi må være profesjonelle i møtet med dem. Hvordan kan vi støtte dem på best mulig måte? Her må hele organisasjonen dra sammen. Vi må vise at Norsk Folkehjelp er til å stole på når krisa kommer til Norge.

Deltakerne på konferansen på Sørmarka kom med mange gode forslag til hva Norsk Folkehjelp kan gjøre for de ukrainske flyktningene som kommer til Norge. F.v.: Susan Hassan Abdallah, Halvor Ravn Holøyen og Astrid Elise Larsen. Foto: Mikael Örtenheim

Kurset "Antirasist - fra holdning til handling".

Antirasisme

Norsk Folkehjelp er en antirasistisk organisasjon. Det viktigste antirasistiske arbeidet er hva den enkelte gjør i hverdagen. SPU har samarbeide tett med Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom, og i perioden har den nye antirasismesatsingen fått og et godt utgangspunkt med utviklingen av kurset "antirasist - fra holdning til handling".

Det er gjennomført kurs "Antirasist - fra holdning til handling" i medlemsorganisasjonen med deltakere fra 15 lokallag.

Utviklet et kurs for Fellesforbundet sammen med Utøya basert på det faglige innholdet i kurset.

Avholdt småkurs og innledninger for fagbevegelsen.

5 kursholdere er godkjent for å holde kurs, fra 5 ulike lokallag.

1 lokallag har arrangert kurs i eget område.

Internasjonal solidaritet

Det er gjennomført flere møter med lokale lag og medlemmer om internasjonal solidaritet i perioden (se avsnitt om digitale møteplasser), i tillegg til at lagene har markert merkedager om internasjonal solidaritet:

4 .april	Internasjonal dag for bevissthet rundt miner og minerydding.
26.september	Internasjonal dag for total avskaffelse av atomvåpen.
29.november	Internasjonal dag for solidaritet med det palestinske folk.
1. mai	Arbeidernes internasjonale kampdag.

SPU har vært representert på Norsk Folkehjelps årlige møter der representanter for NFs partnerorganisasjoner og landprogrammer deltar. Dette er viktige møtepunkter for å sikre gode koblinger mellom det nasjonale og det internasjonale engasjementet i organisasjonen.

Flere planlagte prosjekter, som medlemsprosjeeiser og utvikling av kurs og håndbok i internasjonal solidaritet har vi måttet utsette og avlyse som følge av både pandemi og endrede prioriteringer under Ukrainakrigen. Vi ser fram til at dette tas opp igjen.

Inkluderingsaktiviteter

Inkluderingsaktiviteter bidrar til å motvirke utenforskap og ensomhet, og til at flere får et nettverk og blir en del av et felleskap. De bidrar til kunnskap om språk og det norske samfunnsliv, øker tilliten til samfunnet og fører til at flere blir aktive deltakere i demokratiet vårt.

Et eksempel på inkluderingsaktiviteter er aktiviteter som fremmer likestilling og deltakelse blant kvinner med innvandrerbakgrunn, gjennom Kvinner Kan kurs, samlinger og danner nettverk. Lokale lag har siden 2019 hatt inkluderingsaktiviteter for kvinner, og bare i 2022 var representanter fra lokale lag til stede på 13 Kvinner Kan kurs for samarbeidspartnere i kommunene. Vi ser gode synergier av at kvinnene på kursene får direkte kjennskap til Norsk Folkehjelps lag, noe som har generert flere nye deltakere på blant annet språkkafe og tur aktiviteter. Det har også ført til et tettere samarbeid mellom frivilligheten og kommunens tilbud.

Et annet eksempel er alle de lagene som arrangerer utflukter og turopplevelser for å øke kunnskapen om nærmiljøet og relevante lokalt tilbud for nyankomne. Dette har vært ekstra viktig i en vanskelig tid med pandemi, men også med økte ankomster av personer som har flyktet fra krig. Flere lag har arrangert ukrainsk aften, markeringer på Ukrainas uavhengighetsdag osv.

Gjennom lavterskel inkluderingsaktiviteter blir mange kjent med norsk samfunns og organisasjonsliv, noe som øker kunnskap, deltakelse og at flere engasjerer seg frivillig. Aktivitetene er meningsfulle i seg selv, men også viktige i det mer langsiktige integreringsløpet

Palestinanettverket

Solidaritet med Palestina er en av de sterkeste bærebjelkene vi har i det internasjonale arbeidet som gjøres i lokallagene våre. Mange lokallag har et stort engasjement for Palestina og utvalget ønsket å organisere en møteplass for dette arbeidet. Nettverket ble lansert 26.november 2020 og har siden hatt kontakt på facebookgruppe og noen digitale møter, samt et fysisk møte på Sørmarka mars 2022. I nettverket deles informasjon og gode ideer, oppdateringer fra ansatte om situasjonen og planlegges aktiviteter og aksjoner.

Palestinanettverket gir økt kraft til aktivismen

– Når vi viser solidaritet med palestinerne står vi skulder til skulder med mennesker som kjemper for en fredelig og rettferdig tilværelse. Det vil være et lys i mørket for de mange som kjemper, sier lederen i det nye palestinanettverket i Norsk Folkehjelp, Rahil Al-Daraji.

FV: Nina Gulzari, Zaid Altaha, Thea Mjeldstad og Jorge Alex Dahl. FOTO: Mikael Ortenheim

Aller første landsmøteperiode med et samfunnspolitisk utvalg har vært en periode med store omveltninger. Lagene viser at vi mobiliserer i krise og omstiller oss. Vi har erfart at det er viktig med gode systemer for mottak av nye medlemmer. I våre aktiviteter møter vi mennesker i sårbare situasjoner, og det er viktig å ha gode kurs og opplæring. For å stå sterkt som en viktig aktør i sivilsamfunnet er det viktig med fokus på dette i tiden som kommer. Vi ser også fram til å ta opp igjen øvrige aktiviteter som har måtte vike i perioden.

Vi håper at vi har etablert et godt fundament som det kan bygges videre på i framtiden og ser fram til videre samarbeid om solidaritet i praksis!

Jorge Alex Dahl

Jorge Alex Dahl
Leder Norsk Folkehjelp Samfunnspolitisk utvalg

Folk forandrer verden! Solidaritet i praksis.

